

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 7 «ФІЛОСОФІЯ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність С4 Психологія

Спеціалізація

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Затверджено на засіданні кафедри
філософії, соціології та релігієзнавства
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Філософія»
Викладач	Даниляк Ростислав Петрович
Контактний телефон викладача	+380342596015
Е-mail викладача	rostyslav.danylyak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є розвиток світоглядної проблематики впродовж історії європейської філософії від античності до сьогодення; найважливіші особливості розуміння буття, свідомості, пізнання, методу, людини, культури, історії та суспільного буття.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: пояснити студентам місце і роль філософії у контексті світоглядного знання, головні риси філософського мислення та методології, ознайомити з найбільш значущими світоглядними ідеями на всіх етапах цивілізаційного розвитку.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розкрити предмет і завдання філософії, - ознайомити з особливостями її історичного розвитку, - експлікувати найважливіші ідеї представників античної, середньовічної, ренесансної, новочасної та сучасної філософії, - пояснити місце української філософської думки в контексті світової, - з'ясувати найважливіші позиції філософського осмислення буття, свідомості, пізнання, методу, людини, історії, суспільства, культури. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності: ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Спеціальні компетентності: СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).</p> <p>Програмні результати навчання:</p>	

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
 ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.
 ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год.
практичні заняття	18 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
третій	С4 Психологія	Другий	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість годин (в тому числі, заочна форма здобуття освіти)		
	лекції	заняття	сам.роб.
Тема 1. Філософія як форма самовизначення людини у світі.	2 (2)	2	7 (10)
Тема 2. Антична, середньовічна та ренесансна філософія.		2	7 (10)
Тема 3. Філософія Нового часу та німецька класична філософія.		2	7 (10)
Тема 4. Сучасна некласична філософія.		2	7 (10)
Тема 5. Історія розвитку української філософії.		2 (2)	9 (10)
Тема 6. Філософське розуміння поняття «буття» та поняття свідомості.	4 (1)	2 (2)	7 (10)
Тема 7. Проблема пізнання та методу у філософії.	4 (1)	2 (2)	9 (10)
Тема 8. Людина, історія, культура як предмет філософського аналізу.	2	4	7 (10)
Загальна кількість годин	12 (4)	18 (6)	60 (80)

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Загальна кількість балів в межах екзаменаційного курсу: 100. Розподіл балів: 0 – 49 балів – «незадовільно»; 50 – 69 – «задовільно»; 70 – 89 – «добре»; 90 – 100 балів – «відмінно». Оцінка розраховується інструментарієм електронного журналу, прийнятого в університеті, як середнє арифметичне з усіх отриманих на семінарських заняттях та за письмові роботи, помножене на відповідні коефіцієнти. 50 балів виділяються на поточну успішність, 50 – на підсумковий контроль (екзамен).</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Всі студенти без винятку (в тому числі ті, що навчаються за індивідуальним графіком) виконують дві письмові роботи у вигляді тестів у системі дистанційного навчання (Крок 4).</p> <p>Тест 1: «Історія філософії» охоплює матеріал тем 2, 3 та 4. Кількість тестових завдань: 20. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 20 хв. (в системі дистанційного навчання). Спроба: одна. Тести відкриті для проходження впродовж одного тижня після завершення семінарського заняття по темі 4 «Сучасна неklasична філософія» в останньої групи на потоці (викладач повідомляє старостам усіх академічних груп про відкриття тесту шляхом надсилання повідомлення через корпоративну електронну пошту та розміщення відповідного оголошення у Кроці 1 дисципліни в системі дистанційного навчання). Порушення дедлайну не допускається.</p> <p>Тест 2: «Буття, свідомість, пізнання, метод» охоплює матеріал тем 6 та 7. Кількість тестових завдань: 20. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 20 хв. (в системі дистанційного навчання). Спроба: одна. Тести відкриті для проходження впродовж одного тижня після завершення семінарського заняття по темі 7 «Пізнання і метод як філософські проблеми» в останньої групи на потоці (викладач повідомляє старостам усіх академічних груп про відкриття тесту шляхом надсилання повідомлення через корпоративну електронну пошту та розміщення відповідного оголошення у Кроці 1 дисципліни в системі дистанційного навчання). Порушення дедлайну не допускається.</p> <p>Коефіцієнт тестових завдань: 0,15 (це означає, що сума всіх оцінок за тести у стобальній шкалі ділиться на кількість тестувань і результат множиться на 0,15. Таким чином, максимальна можлива кількість балів за всі виконані тести – 15 балів зі 100. Наприклад: Тест 1 = 65 балів; Тест 2 = 85 балів. Бал за тестову складову дисципліни = $((65+85)/2) \times 0,15 = 11,25$).</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Студент несе особисту відповідальність за вчасне приєднання до дисципліни в системі дистанційного навчання. Необхідні для приєднання дані (покликання на дисципліну) викладач надає старостам академічних груп не пізніше другого тижня аудиторного навчання.</p> <p>В межах дев'яти запланованих семінарських занять є обов'язковими дві усні відповіді, які оцінюються за стобальною шкалою. У випадку відсутності усної відповіді в журнал виставляється «0».</p> <p>Коефіцієнт оцінок за усні відповіді: 0,35 (це означає, що сума всіх оцінок за усні відповіді у стобальній шкалі ділиться на кількість усних відповідей і результат множиться на 0,35. Таким чином, максимальна можлива кількість балів за всі усні відповіді – 70 балів зі 100. Наприклад: Відповідь 1 = 65 балів; Відповідь 2 = 85 балів. Бал за усну складову дисципліни = $((65+85)/2) \times 0,35 = 26,25$).</p> <p>Обов'язковим є написання двох тестових робіт після семінарських занять 4 та 7. Результати оцінюються за стобальною шкалою.</p>

Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль виставляється за результатами семінарських занять. Наявність щонайменше чотирьох оцінок (двох – за усні відповіді та двох – за письмові роботи), та підсумкова кількість балів від 25 і вище (з 50) є достатньою підставою для отримання допуску до екзамену.
Підсумковий контроль	Екзамен.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «[Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#)», та індивідуальним графіком, відповідно до «[Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#)».

Дві письмові роботи у вигляді тестів. Тест 1 охоплює матеріал тем 2, 3 та 4. Кількість тестових завдань: 20. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 20 хв. (в системі дистанційного навчання). Тест 2 охоплює матеріал тем 6 та 7. Кількість тестових завдань: 20. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 20 хв. (в системі дистанційного навчання).

Академічна доброчесність. У «[Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає [Комісія з питань етики та академічної доброчесності](#) при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Не допускається передавання паролю до свого облікового запису до системи дистанційного навчання.

Використання інструментів генеративного штучного інтелекту (ChatGPT, Gemini, Claude тощо) допускається в межах підготовки до усних відповідей на семінарських заняттях (при цьому відповідальність за достовірність інформації несуть самі користувачі). Використання інструментів генеративного штучного інтелекту (ChatGPT, Gemini, Claude тощо) **не допускається під час аудиторного опитування (студенти не можуть відповідати з мобільними пристроями), виконання тестів у системі дистанційного навчання та аудиторних тестів.**

Відвідування занять урегульовано «[Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#)».

Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять студент зобов'язаний пройти **аудиторний** (письмовий) тест (Кількість тестових завдань: 10. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 10 хв.) з **кожної** пропущеної теми впродовж найближчих **двох** тижнів після того, як відбулося пропущене заняття. Альтернативою є тест з відповідної теми, налаштований у системі дистанційного навчання, за проходження якого зараховується **мінімальна** позитивна оцінка (50 балів). Тест необхідно пройти впродовж найближчих **двох** тижнів після того, як відбулося пропущене заняття.

Студенти, яким рішенням деканату **офіційно** надано право на індивідуальний графік

навчання, та які не мають змоги відвідувати аудиторні заняття (через хворобу, працевлаштування, перебування за кордоном), виконують індивідуальні завдання (Крок 6). Методологія виконання завдань міститься у файлі «ПРОЧИТАТИ ПЕРЕД ВИКОНАННЯМ» у Кроці 6.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Студент самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять (єдиного підручника немає), допускається відхилення від змісту лекційного курсу.

8. Рекомендована література

1. Гнатюк Я.С. Аналітика філософії: навч. посібник. Київ: Кондор, 2020. 236 с.
2. Гнатюк Я. Статуси філософії: навч. посібник. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2018. 156 с.
3. Даниляк Р.П. Філософія: курс лекцій (для студентів спеціальності 053 «Психологія»). Івано-Франківськ: Б.в., 2024. 69 с. URL: <https://lib-repo.pnu.edu.ua/handle/123456789/19906> (дата звернення: 02.03.2026).
4. Історія філософії в термінах: навчальний посібник / А.І. Абдула, Н.П. Козаченко, О.П. Панафідіна. Кривий Ріг: Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет», 2013. 175 с.
5. Історія філософії: Словник / За заг. ред. В.І. Ярошовця. Київ: Знання України, 2006. 1200 с.
6. Киричок О.Б. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Полтава: РВВ ПДАА, 2010. 381с.
7. Кислюк К.В. Філософія: навчальний посібник. 3-тє вид., випр. Київ: Кондор-Видавництво, 2018. 230 с.
8. Пазенок В.С. Філософія: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2008. 280 с.
9. Петрушенко В.Л. Філософія (вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії): навчальний посібник. 3-тє вид., перероб. і доп. Львів: Львівська політехніка, 2014. 596 с.
10. Петрушенко В.Л. Філософія: Навчальний посібник. Львів: Магнолія 2006, 2011. 506 с.
11. Подольська Є.А. Філософія. Підручник. Київ: Фірма «Інкос», Центр навчальної літератури, 2006. 704 с.
12. Присухін С.І. Філософія: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2008. 361, [7] с.
13. Присухін С.І. Філософія: Навчальний посібник. У 2 ч. Ч.ІІ. Система філософії у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях. Київ: КНЕУ, 2006. 168 с.
14. Причепій Є.М. Філософія: підручник / Є. М. Причепій, А. М. Черній, Л. А. Чекаль. Київ: Академвидав, 2006. 592 с.
15. Філософія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С.П. Щерба, В.К. Щедрін, О.А. Заглада; За заг. ред. С.П. Щерби. Київ: МАУП, 2004. 216 с.
16. Філософія: підручник / за ред. Л.В. Губерського. 2-е вид., перероб. і доп. Харків: Фоліо, 2018. 621 с.
17. Філософська думка західної української діаспори ХХ століття: ідеї та постаті: монографія / Йосипенко С. та ін. Київ: Наукова думка, 2018. 270 с.
18. Філософський енциклопедичний словник / Гол. ред. В. І. Шинкарук. Київ: Абрис, 2002. 742 с.
19. Ярошовець В.І. Історія філософії: від структуралізму до постмодернізму. Підручник. Київ: Знання України, 2004. 214 с.

Даниляк Ростислав Петрович,
доцент кафедри філософії, соціології та релігієзнавства